

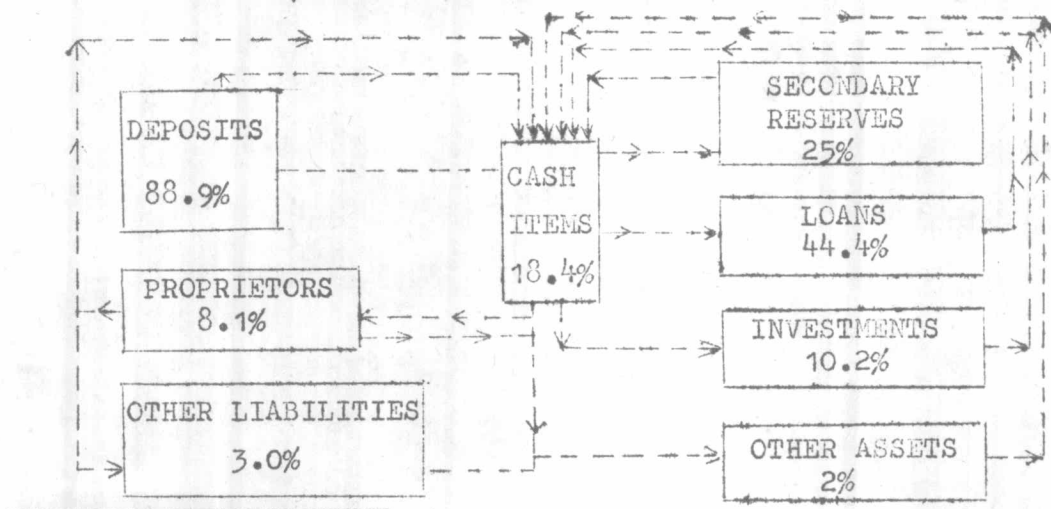

แหล่งที่มาของเงินทุน

คงได้กล่าวแล้วว่า ธนาคารเป็นสถาบันที่ "ค้าเงิน" ด้วยการรับฝากเงินจากพ่อค้า ประชาชน แล้วนำเงินนั้นไปให้กู้ยืมและลงทุนหาผลประโยชน์ แหล่งที่มาของเงินทุน (Sources of Fund) แหล่งใหญ่ก็คือ เงินฝาก (Deposits) ส่วนของเจ้าของทุน (Proprietors' equity) ซึ่งโดยปกติก็มีจำนวนสูงพอสมควร และโดยทั่ว ๆ ไป ธนาคารพาณิชย์จะกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอื่นที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำมาให้ลูกค้ากู้ยืมด้วย เมื่อธนาคารได้รับเงินมาจากแหล่งต่าง ๆ แล้วก็จะกันเงินไว้เป็นเงินสำรองส่วนหนึ่ง หลังจากนั้นจึงจะนำไปให้กู้ยืมและลงทุนหาผลประโยชน์ต่อไป

แผนภูมิที่ 1

การไหลเวียนของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ (Flow of commercial bank funds)¹

¹Charles L. Prather, Money and Banking, 9th ed. (Homewood, Illinois : Richard D. Irwing, Inc., 1969), p. 259.

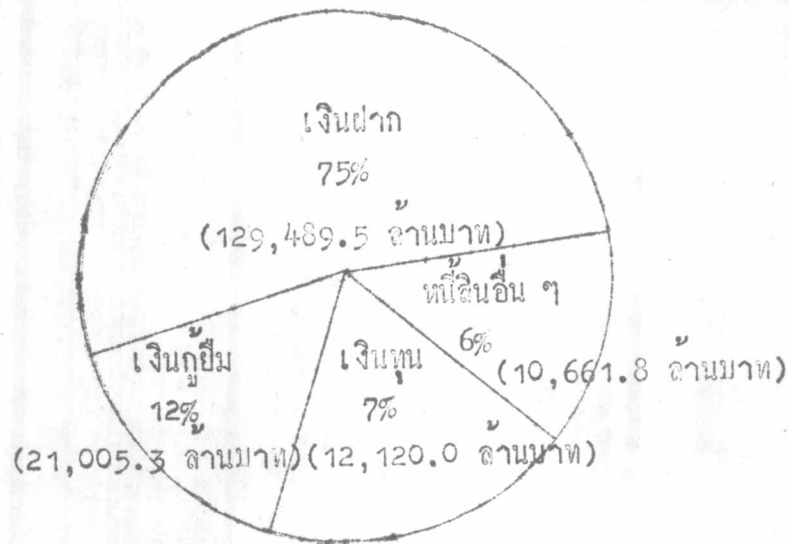
การจัดการเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ในทางทฤษฎีส่วนใหญ่แหล่งของเงินทุนจะมาจากเงินฝากประเภทต่าง ๆ มากที่สุด¹ โดยส่วนที่มีจำนวนสูงที่สุดได้แก่เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (Demand Deposits)

แหล่งเงินทุนรองลงมาคือ เงินกู้ยืมจากแหล่งต่าง ๆ เงินกองทุนและหนี้สินอื่นๆ

สำหรับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย จากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบแสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ซึ่งถ้าจะสร้างเป็นรูปแผนภูมิเพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2520 จะปรากฏดังนี้

แผนภูมิที่ 2

แหล่งที่มาของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ เพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2520

¹George W. McKinney, Jr. and William J. Brown, Management of Commercial Bank Funds, 1st ed. (American Institute of Banking, The American Bankers Association, 1974), p. 52.

จากสถิติดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ของเงินทุนมาจากเงินฝากซึ่งเป็นไปตามทฤษฎี กล่าวคือ ร้อยละ 75 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์ได้เงินมาจากผู้ฝากซึ่งธนาคารมีพันธะจะต้องชำระคืนให้แก่ผู้ฝากเมื่อผู้ฝากเรียกร้องหรือเมื่อครบกำหนดในการฝาก ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างสูงของผู้บริหารงานของธนาคารพาณิชย์ที่จะต้องบริหาร เงินนั้นด้วยความรอบคอบ มีประสิทธิภาพ และปลอดภัย เพื่อให้ความคุ้มครองต่อความปลอดภัยของผู้ฝากเงินอย่างเพียงพอ

แหล่งที่มาของเงินทุนนี้แยกพิจารณาในรายละเอียดและผลที่จะมีต่อการบริหารเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ได้ดังนี้

1. เงินฝาก ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์อาจแบ่งเงินฝากได้ 2 ประเภท คือ

1.1 เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (Demand Deposits) คือเงินฝากที่ธนาคารมีพันธะจะต้องจ่ายคืนให้แก่ผู้ฝากเมื่อผู้ฝากทวงถาม ตามทฤษฎีเงินฝากประเภทนี้จะมีจำนวนสูงกว่าเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (Time Deposit) แต่โดยข้อเท็จจริงปรากฏว่าเงินฝากประเภทนี้มีจำนวนเพียงร้อยละ 17 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ในขณะที่เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลามีจำนวนสูงถึงร้อยละ 57¹ เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามนี้ประกอบไปด้วยเงินฝากกระแสรายวัน (Current Account) และเงินฝากออมทรัพย์ (Savings Deposit)

1.1.1 เงินฝากกระแสรายวัน (Current Account) เป็นเงินฝากที่ผู้ฝากจะถอนคืนเมื่อใดก็ได้โดยใส่เช็คเป็นเครื่องมือในการถอน ในปี 2508 เงิน

¹ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานเศรษฐกิจรายเดือน 18 (มีนาคม 2521) : ตารางสถิติหน้า 13.

ฝากกระแสรายวันมีจำนวนสูงถึงร้อยละ 37 ของยอดเงินฝากทั้งสิ้น¹ แต่ปัจจุบันความสำคัญของเงินฝากประเภทนี้ค่อยลง กล่าวคือ ลดเหลือเพียงร้อยละ 15 ในเดือนธันวาคม 2520 เท่านั้น ธนาคารควรพยายามหาเงินฝากประเภทนี้ให้มากขึ้นเพราะต้นทุนของเงินฝากถูกเนื่องจากไม่เสียดอกเบี้ย แต่เงินฝากประเภทนี้มีความหมุนเวียนเร็วมากเพราะเช็คเป็นเครื่องมือเครดิตที่สามารถโอนเปลี่ยนมือ (Negotiable instrument) ชำระหนี้กันได้ ความเคลื่อนไหวของเงินฝาก (Rate of deposit turnover) ประเภทนี้สูงมาก กล่าวคือในเดือนธันวาคม 2520 มีอัตราหมุนเวียนถึง 12.60 เท่า (ยอดเงินฝาก 14,283.6 ล้านบาท แต่ยอดถอนมีจำนวน 179,976.0 ล้านบาท) ขณะเดียวกันอัตราหมุนเวียนของเงินฝากประเภทออมทรัพย์และเงินฝากประจำมีเพียง 0.79 และ 0.09 เท่าตามลำดับเท่านั้น² เงินฝากประเภทนี้ผู้ฝากจะถอนคืนได้ทุกเมื่อ ธนาคารจึงต้องคว่ารงสภาพคล่องไว้เพื่อเงินฝากประเภทนี้ในอัตราที่สูงกว่าเงินฝากเมื่อสิ้นระยะเวลาหรือออมทรัพย์ โดยที่เงินฝากประเภทนี้เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาสัญชีสูงและนำไปหาผลประโยชน์ได้น้อยกว่าเงินฝากประเภทอื่น ปกติธนาคารจึงไม่จ่ายดอกเบี้ยให้

1.1.2 เงินฝากออมทรัพย์ (Savings Deposit) เป็นเงินฝากที่ผู้ฝากประสงค์จะฝากสะสมไว้ในรูปของเงินออม โดยสภาพตามกฎหมายเงินฝากประเภทนี้มีลักษณะเป็นเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม แต่โดยสภาพข้อเท็จจริงแล้วมีลักษณะเป็นเงินฝากที่ค่อนข้างประจำมากกว่า เงินฝากประเภทนี้จะมียอดเพิ่มขึ้นทุกปีแต่มีการหมุนเวียนช้า ธนาคารสามารถนำไปลงทุนหาผลประโยชน์ในระยะยาวพอสมควรได้ ฉะนั้นจึงจ่ายดอกเบี้ยให้ในอัตราที่สูงพอใช้ ปัจจุบันกฎหมายกำหนดให้จ่ายได้ในอัตราไม่เกินร้อยละ 4.5 ต่อปี

¹ เรื่องเดียวกัน

² เรื่องเดียวกัน, ตารางสถิติหน้า 18.

1.2 เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (Time Deposit) หรือเงินฝากประจำ คือเงินฝากที่มีกำหนดระยะเวลาการฝาก เช่น 3 เดือน 6 เดือน 1 ปี หรือสูงกว่านั้น โดยปกติมีลักษณะเป็นเงินฝากจำนวนสูงและไม่ค่อยมีการถอนมากนัก เนื่องจากผู้ฝากประสงค์จะหาผลประโยชน์ในรูปของดอกเบี้ย ความต้องการสภาพคล่องของเงินฝากประเภทนี้จึงมีเป็นอัตราส่วนที่ต่ำกว่าเงินฝากประเภทเมื่อทวงถาม กล่าวคือธนาคารไม่ต้องสำรองสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือมีรายได้น้อยเพื่อเตรียมไว้จ่ายเงินฝากประเภทนี้มากนัก ทำให้สามารถนำเงินส่วนเกินนั้นออกไปหาผลประโยชน์ได้เต็มที่โดยนำไปให้กู้ยืมหรือลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ ที่มีกำหนดเวลาและให้ผลตอบแทนสูงได้ ธนาคารจึงสามารถจ่ายดอกเบี้ยให้ผู้ฝากเงินประเภทนี้ในอัตราสูง ปัจจุบันนี้กฎหมายให้อำนาจธนาคารที่จะจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากประเภทนี้ได้ตามระยะเวลาของการฝากในอัตราร้อยละ 6, 7, 8 ต่อปี อย่างไรก็ตาม เงินฝากประเภทนี้มีจำนวนมากในจำนวนเงินฝากรวมของธนาคารพาณิชย์ คือประมาณร้อยละ 57 ของเงินฝากทั้งสิ้นเมื่อเดือนธันวาคม 2520¹ และโดยปกติเป็นเงินฝากรายใหญ่ ๆ ฉะนั้น ในการบริหารเงินทุนของธนาคารจึงต้องพิจารณาถึงความเคลื่อนไหวของเงินฝากประเภทนี้อย่างรอบคอบ เพราะถ้ามีการถอนเงินรายใหญ่มากอาจกระทบกระเทือนต่อสภาพคล่องของธนาคารอย่างรุนแรง ในการพิจารณาความเคลื่อนไหวของเงินฝากประเภทนี้โดยปกติจะพิจารณาถึงประเภทและอาชีพของผู้ฝาก ขนาดของเงินฝากแต่ละราย ฤดูกาลใช้เงิน ตลอดจนภาวะเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศด้วย

2. เงินทุนที่มาจากการกู้ยืม (Borrowings) แหล่งที่มาของเงินทุนอีกแหล่งหนึ่งของธนาคารพาณิชย์ก็คือการกู้ยืมซึ่งนับว่าเป็นแหล่งสำคัญรองจากเงินฝาก ในการดำเนินธุรกิจนั้น บางครั้งธนาคารพาณิชย์อาจต้องกู้เงินจากสถาบันการเงินอื่นจากในหรือนอกประเทศเพื่อนำมาสนองความต้องการของตลาด เพื่อแสวงหากำไร หรือเพื่อช่วยลด

¹ เรื่องเดียวกัน, ตารางสถิติหน้า 12-13.

ต้นทุนของลูกค้า กล่าวคือ เมื่อลูกค้าของธนาคารมีความต้องการเงินสูงและภาวะการเงินของธนาคารไม่อำนวยให้ ธนาคารก็อาจจะกู้เงินจากธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ในหรือนอกประเทศเพื่อนำมาให้กู้ยืมต่อถ้าพิจารณาเห็นว่าจะก่อให้เกิดรายได้หรือประโยชน์อื่นแก่ธนาคาร หรือในบางกรณีธนาคารอาจกู้ยืมเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกหรือลดต้นทุนให้แก่ลูกค้าของธนาคารดังเช่นในกรณีขายช่วงลดค่าเงินต่อธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น

เงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์โดยทั่ว ๆ ไป มีดังนี้

2.1 กู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ควบคุมปริมาณเงินและมีบทบาทในการกำหนดภาวะเศรษฐกิจของประเทศ จึงเป็นแหล่งหนึ่งที่จะให้ธนาคารพาณิชย์กู้ยืมเงิน ซึ่งปัจจุบันจะให้กู้ยืมเพื่อส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้นหรือเพื่อสนับสนุนการส่งสินค้าออก นอกจากนั้นในฐานะที่เป็นธนาคารกลาง มีสภาพเสมือนเป็นธนาคารแม่ของธนาคารพาณิชย์ เมื่อธนาคารพาณิชย์ต้องการความช่วยเหลือทางการเงิน ธนาคารกลางจะให้ความช่วยเหลือด้วยการให้กู้ยืมในฐานะที่เป็น Lender of last resort¹ รูปของการให้กู้ยืมที่ธนาคารพาณิชย์พึงกู้ยืมได้จากธนาคารกลางในปัจจุบันมีดังนี้

2.1.1 จำนำพันธบัตรรัฐบาลเพื่อเป็นประกันการกู้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือธนาคารพาณิชย์เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อนำไปขยายเครดิต หรือเพื่อค้ำประกันเงินสดสำรองให้ถูกต้อง เป็นต้น

2.1.2 การรับซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน (Rediscount) คือการที่

¹ ปรยุทธ์ จินดาประคินธุ์, การธนาคารพาณิชย์ การดำเนินงานและการบัญชี, หน้า 402.

ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ธนาคารพาณิชย์กู้เงินโดยรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารพาณิชย์ซื้อลดไว้จากลูกค้าอีกต่อหนึ่งและเพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ประกอบการอุตสาหกรรม การเลี้ยงสัตว์ เกษตรกร และผู้ส่งสินค้าออกให้เสียดอกเบี้ยถูก เพื่อลดต้นทุนการผลิตซึ่งจะช่วยลดค่าครองชีพและทำให้สินค้าราคาถูกลงสามารถขายแข่งขันในตลาดโลก ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดอัตราซื้อลดที่ธนาคารพาณิชย์จะพึงเรียกเก็บจากลูกค้าในอัตราค่า

2.2 กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศ แหล่งการกู้ยืมอีกแห่งหนึ่งของธนาคารพาณิชย์ก็คือกู้ยืมจากเพื่อนธนาคารพาณิชย์ด้วยกันเอง กล่าวคือ บางครั้งธนาคารอาจเกิดขาดแคลนเงินสดสำรองหรือมีสภาพคล่องน้อยเกินไป ต้องรีบจัดหามาเพิ่มโดยจะกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์อื่น การกู้ยืมปกติมักจะกู้ในรูปของเงินฝากหรือเงินกู้ระยะสั้นที่เรียกกันว่า Call Loan โดยมีระยะเวลากู้ยืมเพียงวันเดียว หรือระยะสั้น (Over-night or short notice) โดยจะคิดดอกเบี้ยกันตามภาวะตลาดในขณะนั้น

2.3 กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศ โดยที่ดอกเบี้ยในตลาดการเงินของโลกมีอัตราอยู่ในระดับต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในประเทศ ธนาคารพาณิชย์ที่มีธุรกิจค้าต่างประเทศมากและเป็นที่เชื่อถือของธนาคารในต่างประเทศมักจะแสวงหาสินเชื่อ (Credit facilities) จากธนาคารตัวแทนในต่างประเทศเพื่อนำมาขยายเครดิตและเพิ่มพูนปริมาณของธุรกิจให้กว้างขวางยิ่งขึ้นกว่าวิธีต่อไปนี้

2.3.1 กู้หรือเบิกเงินเกินบัญชี (Loan or Overdraft) ทั้งนี้เพื่อแสวงหากำไรจากดอกเบี้ยหรือผลกำไรที่จะได้รับจากอัตราแลกเปลี่ยน

2.3.2 ให้สินเชื่อสำหรับหนี้เพื่อการส่งสินค้าเข้า (Refinancing facilities) โดยให้ธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศหักบัญชีต่ำกว่ากำหนด หรือการให้สินเชื่อสำหรับค้าส่งสินค้าออก (Mail Credit Facilities) โดยให้ธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศจ่ายค่าสินค้าไหลวนหน้าก่อน

3. เงินทุนที่มาจากส่วนของผู้ถือหุ้น ส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่งของธนาคารพาณิชย์ และมีปริมาณอยู่ในอันดับสามของหนี้สินทั้งสิ้น ส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งของธนาคารพาณิชย์ในการให้ความคุ้มครองผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ต่าง ๆ ของธนาคารให้ปลอดภัยกับผลสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นกับเงินฝากหรือสิทธิเรียกร้องของเขา รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นอย่างดี จึงได้กำหนดมาตรการที่ให้ธนาคารพาณิชย์ดำรง "เงินกองทุน" เป็นอัตราส่วนกับ "สินทรัพย์เสี่ยง" และต่อ "ลูกหนี้รายใหญ่" ซึ่งจะไต่ถามโดยละเอียดต่อไปในภายหลัง

"ส่วนของผู้ถือหุ้น" ตามนัยของทางการบัญชีแตกต่างกับความหมายของ "เงินกองทุน" ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 เล็กน้อย ดังนี้

3.1 ส่วนของผู้ถือหุ้น (Stockholders' Equities หรือ Net Worth) ประกอบด้วย

3.1.1 ทุนที่ชำระแล้ว (Paid Up Capital) หมายถึงเงินค่าหุ้นที่ผู้ถือหุ้นของธนาคารได้ชำระมาเป็นเงินทุน

3.1.2 ส่วนเกินทุน (Paid In Surplus) หมายถึงส่วนเกินจากการซื้อขายหุ้นของธนาคาร เช่น ส่วนเกินมูลค่าหุ้น กำไรจากการริบหุ้น กำไรในการขายหุ้นของบริษัทที่รับซื้อคืนมา (Profit on treasury stock) เป็นต้น สำหรับในประเทศไทยจะมีเพียงอย่างเดียวเท่านั้นคือ ส่วนส่วนมูลค่าหุ้นซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้ถือเป็นสำรองตามกฎหมาย ส่วนกำไรในการริบหุ้นจะต้องคืนให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิม และกฎหมายห้ามมิให้บริษัทถือหุ้นของบริษัทเอง จึงไม่มีกำไรในการขายหุ้น

3.1.3 สำรองอันเป็นส่วนของผู้ถือหุ้น (Surplus Reserve) ได้แก่ เงินกำไรที่กักไว้เป็นสำรองในรูปต่าง ๆ นอกจากสำรองเพื่อลดค่าของสินทรัพย์และเพื่อหนี้สิน เช่น สำรองตามกฎหมาย สำรองเพื่อขยายกิจการ สำรองทั่วไป เป็นต้น

3.1.4 กำไรจากการที่ราคาสินทรัพย์เพิ่ม

3.1.5 กำไรสะสม คือกำไรจากการประกอบธุรกิจคงเหลือจากการจัดสรรแล้ว

3.2 เงินกองทุน (Capital Fund) ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 นั้น หมายถึง

3.2.1 ทุนชำระแล้ว (Paid Up Capital) ซึ่งมีความหมายตรงกับ 3.1.1

3.2.2 ทุนสำรอง (Reserve fund and other reserves appropriated from net profit) คือสำรองที่กันไว้จากกำไรตามมาตรา 1202 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้แก่ สำรองตามกฎหมาย (Statutory Reserve) และเงินสำรองอื่น ๆ ที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิโดยผ่านการจัดสรรจากที่ประชุมใหญ่ ผู้ถือหุ้น เช่น สำรองเพื่อขยายกิจการ สำรองเพื่อกรณีฉุกเฉิน หรือสำรองทั่วไป เป็นต้น

3.2.3 กำไรสุทธิคงเหลือจากการจัดสรร (Undivided profit) มีความหมายเช่นเดียวกับ 3.1.5 กล่าวคือ หมายถึงกำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรรยกมารวมทั้งกำไรสุทธิของฉบับปัจจุบันที่บัญชีแล้ว กรณีที่มีผลการดำเนินงานขาดทุนในงวดที่แล้วยกมาและขาดทุนประจำงวดปัจจุบันที่บัญชีแล้วให้นำมาตัด "เงินกองทุน"

กำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรรนี้ ไม่รวมส่วนที่แตกต่างของรายได้และรายจ่ายในระหว่างงวดบัญชี คือยังไม่รวมบัญชีกำไรขาดทุนที่ยังไม่ได้บิลดงประจำงวดนั้น

เอง¹

เงินกองทุนของธนาคารต่างประเทศไม่มีเพราะเป็นสาขา แต่กฎหมายได้กำหนดให้ค้ำประกันสินทรัพย์ไว้ในประเทศไทยตามจำนวน ชนิด วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดเพื่อทำหน้าที่เสมือนเงินกองทุน คือเมื่อเลิกกิจการจะได้รับชำระคืนหลังจากชำระหนี้เงินฝากและเจ้าหนี้อื่น ๆ แล้ว ธนาคารต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์นั้นจะต้องค้ำประกันสินทรัพย์ไว้ในประเทศไทยเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่า 5 ล้านบาท² โดยจะต้องจัดเข้ามาจากสำนักงานใหญ่หรือสาขาอื่นของสำนักงานใหญ่ สินทรัพย์ดังกล่าวจะต้องเป็นสินทรัพย์คงตัวไปนี้

(ก) เงินฝาก หลักทรัพย์รัฐบาลไทยซึ่งปราศจากภาวะผูกพันที่มีอยู่ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย อันเป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากเงินสดสำรองซึ่งต้องค้ำประกันไว้ตามมาตรา 11

(ข) ทุนบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ทุนซึ่งกระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย และอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับดำเนินธุรกิจหรือสำหรับพนักงานและลูกจ้างโดยหักค่าเสื่อมราคาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบ

4. เงินทุนที่มาจากแหล่งอื่น ๆ ปกติได้แก่หนี้สินอื่น ๆ ของธนาคาร เช่น เช็คของธนาคารที่ธนาคารตั้งจ่ายออกไป (Cashiers' Cheque) เงินมัดจำและประกันต่าง ๆ (Margin and surety fund) เงินปันผลค้างจ่าย เป็นต้น หนี้สินอื่น ๆ เหล่านี้ปกติจะมีจำนวนสูงพอประมาณ เมื่อ 31 ธันวาคม 2520 มีจำนวนร้อยละ 6 ของ

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 572.

² พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 มาตรา 6.

เงินทุนทั้งสิ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการใช้เงินทุนของธนาคารด้วยเมื่อมีการจ่ายเงินออกไป ฉะนั้น การบริหารเงินทุนจึงต้องระมัดระวังในขั้นนี้ด้วย